

El pare Miquel Batllori
(Barcelona, 1909).

El pare Miquel Batllori, alumne de l'institut de Girona

J. Víctor Gay

Fa uns mesos el P. Miquel Batllori va ser a Girona per presentar un llibre sobre el paper de l'Església i concretament del capítol catedral gironí després de la Guerra de Successió i, per tant, davant la monarquia borbònica: es tracta de l'obra *L'Església catalana sota la monarquia dels Borbons. La catedral de Girona en el segle XVIII*, de l'empordanesa Montserrat Jiménez i Sureda. L'esmentat acte va tenir lloc al saló de sessions de l'Ajuntament i ens va permetre gaudir d'una veritable lliçó magistral del prestigiós jesuïta català, una de les figures més eminentes en la recerca històrica, literària i social dels Països Catalans. Malgrat els seus quasi noranta anys en el moment de la seva presència entre nosaltres (actualment ja ha assolit aquesta xifra rodona, en perfecte estat de salut i una clari-vidència mental total), va evidenciar que

gaudeix d'una memòria prodigiosa que va anar molt més enllà de l'estricta contingut acadèmic de l'acte. El P. Batllori, en efecte, va voler recordar la seva especial vinculació amb Girona, i concretament amb el nostre primer institut.

Per a la majoria dels presents va ser una sorpresa saber que havia estat alumne de l'esmentat centre gironí, on va fer els exàmens dels darrers cursos i va assolir el seu primer títol.

El P. Batllori és de fondes arrels barcelonines (nascut a la plaça de Catalunya), i per això sorprenia la seva qualitat d'alumne de l'institut de Girona. Ell mateix ho va explicar. La seva família el va matricular —no podia ser d'altra manera— al col·legi dels jesuïtes de Barcelona. L'esmentat centre no tenia reconeixement oficial i, per tant, els seus alumnes havien de fer els exàmens corresponents a l'institut de la ciutat (únic

per a tot Barcelona). És on va ingressar, amb la qualificació d'aprovat, l'alumne Miquel Batllori, el 25 de maig de l'any 1920, amb poc més de deu anys.

Tot semblava assenyalar que el futur científic i investigador seguiria normalment els seus estudis jesuïtes i revalidant les assignatures corresponents a l'Institut General y Técnico de Barcelona, com corresponia. Però, en un moment determinat, les línies ideològiques d'alguns dels professors de l'esmentat centre civil van topar frontalment amb les cristianes; especialment, com va explicar el P. Batllori, es tractava dels titulars de les càtedres d'ètica i història; situació que decidí la direcció del col·legi de la Companyia de Jesús a portar els seus alumnes a revalidar les assignatures a instituts de fora de Barcelona, és a dir, a les altres capitals catalanes. Es podia escollir, bàsicament, entre els centres de Girona i Tarragona.

Alumne de l'Institut General y Técnico de Girona

El futur P. Batllori (va ingressar a la Companyia l'any 1928) va ser alumne d'aquell Institut General y Técnico de Girona els cursos 1923-1924 i 1924-1925. Els cursos anteriors (des del corresponent als anys 1919-1920 fins al de 1922-1923) havia estat matriculat i s'havia examinat a Barcelona.

La seva fitxa d'alumne es conserva a l'Arxiu Històric de Sant Josep, en l'apartat corresponent a l'institut de Girona. La cura amb què està redactat el document ens permet fer un seguiment del seus estudis. En el curs 1919-1920 es va examinar de quatre assignatures: llengua castellana (excel·lent), geografia general d'Europa (notable), nocions d'aritmètica i geometria (notable) i cal·ligrafia (excel·lent amb matrícula d'honor). Aquest curs figura, administrativament, com a ensenyament lliure. En el curs de 1920, que ja consta com a ensenyament col·legiat, les assignatures eren llengua llatina (excel·lent), geografia especial d'Espanya (notable), aritmètica (aprovat, en els exàmens extraordinaris de setembre, únic cas en tot el batxillerat del P. Batllori) i gimnàstica (on figura la singular qualificació de «guanyada»). Les matèries del curs 1921-1922 són llengua llatina (excel·lent), francès (excel·lent), histò-

N.º

Instituto General y Técnico de Gerona

Est. P. Batllori Munné D. Miquel T.

hijo de D. Antoni M.º y de D.ª Paula que nació el día 1.º de octubre de 1909, en Barcelona provincia de León Ingresó en 25 de mayo de 1920 con nota de Op. en Barcelona

PERIODO DEL BACHILLERATO

Asignaturas	CURSO	INSTITUTO DONDE		Notas en exámenes	
		Se Matriculó	Se Examinó	Ordinar.	Extraor.
Lengua castellana	1919-20	Barcelona		P.	
Geografía general y de Europa	"	" "		M.	
Nnes. de Aritmética y Geomet.	"	" "		M.	
Caligrafía	"	" "		Honor	
Lengua latina, primero	20-21	" "		P.	
Geografía especial de España	"	" "		M.	
Aritmética	"	" "		P.	
Gimnasia, primero	"	" "		P.	
Lengua latina, segundo	21-22	" "		P.	
Francés, primero	"	" "		P.	
Historia de España	"	" "		P.	
Geometría	"	" "		P.	
Gimnasia, segundo	"	" "		P.	
Preceptiva literaria y composi.	22-23	" "		P.	
Francés, segundo	"	" "		Honor	
Historia Universal	"	" "		Honor	
Álgebra y Trigonometría	"	" "		P.	
Dibujo, primero	"	" "		P.	
Psicología y Lógica	23-24	Gerona		Honor	
Historia gen. de la Literatura	"	" "		Honor	
Física	"	" "		M.	
Fisiología e Higiene	"	" "		Honor	
Dibujo, segundo	"	" "		P.	
Ética y Rudimentos de Derecho	24-25	" "		P.	
Historia Natural	"	" "		Honor	
Agricultura y Técnica agrícola	"	" "		P.	
Química general	"	" "		P.	

Fitxa de l'alumne Miquel Batllori i Munné a l'institut de Girona, amb el detall de totes les assignatures i les corresponents qualificacions.

ria d'Espanya (excel·lent), geometria (excel·lent) i gimnàstica (novament «guanyada»). En el curs 1922-1923, el darrer en què s'examinà a Barcelona, les assignatures eren preceptiva literària i composició (excel·lent), francès (excel·lent amb matrícula d'honor), història universal (excel·lent amb matrícula d'honor), àlgebra i trigonometria (excel·lent), i dibuix (excel·lent).

Aquest magnífic expedient va ser enviat a l'institut de Girona, on l'alumne Miquel Batllori i Munné fou matriculat el 21 de novembre de 1923 per al curs 1923-1924. En els exàmens ordinaris assolí les següents qualificacions: psicologia i lògica, excel·lent amb matrícula d'honor; història general de la literatura, excel·lent amb matrícula

d'honor; física, notable; fisiologia i higiene, excel·lent amb matrícula d'honor; i dibuix, excel·lent. Finalment, en el darrer curs de batxillerat, corresponent als anys 1924-1925 les qualificacions de l'alumne Batllori van ser: ètica i rudiments de dret, excel·lent; història natural, excel·lent amb matrícula d'honor; agricultura i tècnica agrícola, excel·lent amb matrícula d'honor; i química general, excel·lent.

Es tracta, en resum, d'un dels expedients acadèmics més brillants del nostre primer institut: de les 27 assignatures (25 i dues gimnàstiques), l'alumne Miquel Batllori va assolir 7 matrícules d'honor, 13 excel·lents, 4 notables i 1 aprovat, i les dues gimnàstiques «gua-

E M J N S A E I N D P F C M I N N O E J	SELLO I Do: Se inutilizará est que expi	DISTRITO UNIVERSITARIO DE BARCELONA INSTITUTO GENERAL Y TÉCNICO DE BARCELONA ***** CERTIFICACIÓN ACADÉMICA OFICIAL*		CERTIFICACIÓN ACADÉMICA OFICIAL CURSO DE 1923 a 1924 Núm. 88			
		EXTRÁCTO del Expediente académico de D. <u>Miguel Batllori Bunné</u> natural de <u>Barcelona</u> provincia de <u>id</u> de <u>34</u> años de edad. Verificó el examen de ingreso con la calificación de <u>aprobado</u> en este Instituto el día <u>25</u> de <u>Mayo</u> de 192 <u>4</u>					
	Estudios del Bachillerato	Matriculado en el curso de	En el Instituto de	Se examinó en	Calificación en los exámenes Ordinarias Extraordinarias	Premios y observaciones *****	El interesado remite esta Certificación al de 1923 El Oficial de Secretaría, M. Batllori
	Lengua castellana	1919-20		aprobado	aprobado	6. Silencio	
	Geografía general y de Europa	"		aprobado	aprobado	"	
	Nociones de Aritmética y Geometría	"		aprobado	aprobado	"	
	Caligrafía	"		aprobado	aprobado	"	
	Lengua latina, primero	1920-21		aprobado	aprobado	"	
	Geografía especial de España	"		aprobado	aprobado	"	
	Aritmética	"		aprobado	aprobado	"	
	Gimnasia, primero	"		aprobado	aprobado	"	
	Lengua latina, segundo	1921-22		aprobado	aprobado	"	
	Francés, primero	"		aprobado	aprobado	"	

Certificació acadèmica del futur P. Batllori a l'Institut General y Tècnic de Barcelona, en el moment del trasllat de matrícula a Girona.

nyades». També es pot dir que, tot i que en les matèries de lletres sempre assolí notes superiors, també va destacar en les de caràcter científic: recordem les matrícules d'honor en fisiologia i història natural o els excel·lents de química, agricultura o àlgebra.

L'expedient de l'alumne Batllori a l'Institut de Girona es clou amb la següent observació: «Acollint-se al R.D. 10 de març de 1917, el dia 8 de juliol de 1925, ha abonat els drets per a l'expedició del Títol de Batxiller».

Una carrera extraordinària

Tres anys després de finalitzar els seus estudis de batxillerat a Girona, Miquel Batllori es llicencià en història i dret per la Universitat de Barcelona, i fou un dels deixebles distingits del professor Jordi Rubió. Ja hem dit que el mateix any 1928 va ingressar a la Companyia de Jesús. Els anys de la Guerra Civil transcorregueren, per al P. Batllori, a Itàlia (els jesuïtes havien estat expulsats de territori espanyol pel govern de la República), concretament a Torí, on es formà com a filòsof, i de retorn es va llicenciar en teologia i va obtenir-ne el doctorat l'any 1941. Uns mesos abans havia estat ordenat preve-

re, és a dir, que els seus anys d'exercici sacerdotal són prop de seixanta. Des del 1952 fins a la seva jubilació va ser professor a la Facultat d'Història de la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma.

Té més de dos-cents llibres publicats, que abasten temàtiques històriques, filosòfiques, teològiques, literàries i eclesiàstiques, bàsicament relacionades amb els Països Catalans, des de les Illes o la projecció catalana a Itàlia fins a les Amèriques. I malgrat els seus anys, com que gaudeix d'una salut excel·lent, segueix treballant intensament en els camps de sempre, i concretament en el de la recerca històrica. Actualment està en fase de publicació la seva obra completa (Edicions Tres i Quatre), que serà un veritable monument a la ciència històrica. Amb dinou volums previstos (dotze ja al carrer), permetran un recorregut pels esdeveniments històrics en relació amb l'Església, el país i el món. En unes recents declaracions, el P. Batllori deia: «La investigació controla la imaginació i frena les idees preconcebudes i els prejudicis» (*El Temps*, 15-2-99). Actualment resideix on va començar la seva relació amb la Companyia, és a dir, en el col·legi del carrer Casp, encara que reconeix que troba a faltar Roma, per

moltes coses: «Allà seria al centre del debat literari, filosòfic, històric. Aquí tinc una biblioteca que està bé, però no està a la page» (*Avui*, 11-1-99). Ha estat un dels darrers catalans «importants» a Roma, encara que ell mateix deia al diari barceloní que l'Església catalana no ha tingut mai influència en el Vaticà: «Només quan hi ha hagut alguns catalans en llocs clau la seva veu s'hi ha sentit una mica. Quan hi havia Anselm Maria Albareda, Bonet i Muixí i mossèn Anglès. Tots tres i jo representàvem opcions diferents: Bonet, una actitud progressista; mossèn Anglès, un home més aviat reaccionari; el pare Albareda, entre dos punts. I jo, al centresquerra; i encara m'agrada representar-lo».

Com veiem, aquell jove i prometedor alumne de l'Institut General y Tècnic de Gerona ha correspost amb la seva trajectòria a les qualificacions que els professors de batxillerat del nostre centre d'ensenyament mitjà li van donar fa quasi tres quarts de segle.

J. Víctor Gay és periodista.

L'autor agraeix la col·laboració rebuda per part de la llicenciada Maria Reixach en la recerca de les dades per a aquest escrit.